

مسائل اجتماعی

جان مشونیس

ترجمه: هوشنگ ناییبی

هُوَ الْعَزِيزُ

سرشناسه	مشونیس، جان، ۱۹۴۷ - م. Macionis, John J
عنوان و نام پدیدآور	مسائل اجتماعی/ جان مشونیس؛ ترجمه هوشنگ ناییب.
مشخصات نشر	تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات با همکاری شورای اجتماعی کشور، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	ج ۲ (۱۰۷۴ ص) جدول، نمودار. وضعیت فهرست‌نویسی فیبا
شابک	ج ۱: ۰۵۷ - ۰۵۲ - ۴۵۲ - ۶۰۰ - ۹۷۸ - ۰۵۸ - ۴ - ۲: ۰۵۸ - ۴۵۲ - ۶۰۰ - ۹۷۸
شابک (دوره)	۰۴ - ۶۰ - ۷۶۸۷ - ۶۰۰ - ۹۷۸
یادداشت	عنوان اصلی: Social Problems
موضوع	مسائل اجتماعی
موضوع	مسائل اجتماعی - ایالات متحده
موضوع	Social Problems
موضوع	Social Problems -- Unites States
شناسه افزوده	ناییب، هوشنگ، ۱۳۳۹، مترجم
شناسه افزوده	پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
رده بندی کنگره	HN ۱۶/م۷ م۵ ۱۳۹۶
	شماره کتابشناسی ملی ۴۲۸۹۷۱۵
	رده بندی دیویی ۳۶۱/۱

مسائل و آسیب‌های اجتماعی

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
نویسنده: جان مشونیس
مترجم: هوشنگ ناییبی (عضو هیئت علمی
دانشگاه تهران)
صفحه‌آرا: وحید لنجان‌زاده
نوبت چاپ: سوم - زمستان ۱۳۹۷
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۶۲۰۰۰۰ ریال

همه حقوق این اثر برای پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات محفوظ است.
در صورت تخلف، پیگرد قانونی دارد.

نشانی: تهران، پایین‌تر از میدان ولی‌عصر (عج)، خیابان دمشق، شماره ۹، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
صندوق پستی: ۶۲۷۴ - ۱۴۱۵۵. تلفن: ۸۸۹۰۲۲۱۳. دورنگار: ۸۸۸۹۳۰۷۶. Email: nashr@ricac.ac.ir

مسائل اجتماعی، جلد اول

جان مشونیس
ترجمه هوشنگ ناییبی

۱۳۹۶

فهرست اجمالی

جلد ۱

بخش اول: رویکرد اساسی جامعه‌شناسی

۱۷ ..... جامعه‌شناسی و مطالعه مسائل اجتماعی

بخش دوم: مسائل نابرابری اجتماعی

۷۱ ..... ۲ فقر و ثروت

۱۲۷ ..... ۳ نابرابری نژادی و قومی

۱۸۹ ..... ۴ نابرابری جنسیتی

۲۴۷ ..... ۵ سالخورده‌گی و نابرابری

بخش سوم: مسائل انحرافات، هم‌نواپی و سلامت

۲۹۹ ..... ۶ جرم و خشونت و نظام قضایی

۳۷۳ ..... ۷ گرایش جنسی

۴۳۵ ..... ۸ اعتیاد

۴۹۵ ..... نمایه

جلد ۲

۹ ..... ۹ تندرستی جسمی و روانی

بخش چهارم: مسائل نهادهای اجتماعی

۶۱ ..... ۱۰ اقتصاد و سیاست

۱۱۳ ..... ۱۱ کار و محیط کار

۱۶۷ ..... ۱۲ زندگی خانوادگی

۲۱۵ ..... ۱۳ آموزش

۲۷۱ ..... ۱۴ زندگی شهری

بخش پنجم: مسائل جهانی

۳۲۳ ..... ۱۵ جمعیت و نابرابری جهانی

۳۷۳ ..... ۱۶ تکنولوژی و محیط زیست

۴۱۷ ..... ۱۷ جنگ و تروریسم

۴۶۷ ..... پرسش

۴۹۹ ..... منابع

۵۲۷ ..... واژه‌نامه فارسی انگلیسی

۵۴۳ ..... واژه‌نامه انگلیسی فارسی

۵۵۹ ..... نمایه

فهرست تفصیلی

۷۵		۱	مقدمه
۷۹	ثروتمند و فقیر: سیمای اجتماعی	۱	پیوند با سیاست
۷۹	ثروتمندان	۲	رویکرد تعبیرگرایی اجتماعی
۸۲	فقرا	۴	واقعیت و نظریه
۸۲	خط فقر	۴	ترتیب مطالب کتاب
۸۴	شکاف فقر	۷	خصوصیات کتاب
۸۵	فقیران: نگاهی از نزدیک	۱۷	۱ جامعه‌شناسی و مطالعه مسائل اجتماعی
۸۸	کارگران و تلاش بیشتر	۱۸	تعریف مسئله
۸۹	فقرای کارگر	۱۸	دیدن الگوها: تخیل جامعه‌شناسی
۹۰	فقرای بدون کار	۲۰	مسائل اجتماعی: مبادی
۹۱	طبقه فقیر	۲۱	مسائل اجتماعی در طول زمان
۹۲	مسائل مرتبط با فقر	۲۲	رویکرد تعبیرگرایی اجتماعی
۹۲	ضعف سلامت	۲۵	ادعای مسئله
۹۳	مسکن نامناسب	۲۷	مسئله اجتماعی و جنبش اجتماعی
۹۳	بی‌خانمانی	۲۸	مسائل اجتماعی: هشت قضیه
۹۴	تحصیلات کم	۳۲	ورای مرزها: دیدگاه جهانی
۹۵	جرم و مجازات	۳۲	تحلیل مسائل اجتماعی: نظریه اجتماعی
۹۶	یگانگی سیاسی	۳۳	رویکرد کارکردی ساختاری
۹۶	مقابله با فقر: نظام رفاه	۳۸	رویکرد تضاد اجتماعی
۹۷	تاریخچه رفاه	۴۰	رویکرد تعامل نمادین
۱۰۳	اصلاحات رفاه اجتماعی ۱۹۹۶	۴۲	یافتن حقایق: تحقیق جامعه‌شناسی
۱۰۴	تحلیل نظری: شناختن فکر	۴۴	روش‌های تحقیق
۱۰۴	تحلیل ساختاری کارکردی: فقر اجتناب‌ناپذیر	۴۷	حقیقت و علم و سیاست
۱۰۷	تحلیل تعامل نمادین: تعریف مسئله	۴۷	حقیقت و آمار
۱۰۸	تحلیل تضاد اجتماعی: ریشه‌کنی فقر	۵۱	واکنش به مسائل اجتماعی: سیاست اجتماعی
۱۱۲	خط‌مشی سیاسی و فقر: تعریف مسئله و تعیین راه‌حل	۵۱	ارزیابی سیاست‌های اجتماعی
۱۱۲	محافظه کاران: مسئولیت شخصی	۵۳	سیاست و فرهنگ
۱۱۳	لیبرال‌ها: مسئولیت جامعه	۵۳	سیاست و خط‌مشی سیاسی
۱۱۶	چپ رادیکال: تغییر نظام	۵۴	خط‌مشی سیاسی: تعریف مسئله و تعیین راه‌حل
۱۱۷	آینده	۵۴	طیف سیاسی
۱۱۸	تمرین	۵۵	محافظه کاران و لیبرال‌ها و رادیکال‌ها
۱۲۷	۳ نابرابری نژادی و قومی	۵۶	موضوعات اجتماعی
۱۲۸	تعریف مسئله	۵۷	موضوعات اقتصادی
۱۲۹	نژاد و قومیت	۵۸	چه کسی چه گرایشی دارد؟
۱۲۹	نژاد	۵۹	آینده
۱۳۳	قومیت	۶۲	تمرین
۱۳۳	مهاجرت	۷۱	۲ فقر و ثروت
۱۳۶	اقلیت‌ها	۷۲	تعریف مسئله
۱۳۹	الگوی تعامل اکثریت و اقلیت	۷۳	نابرابری اقتصادی در آمریکا
۱۳۹	نسل‌کشی	۷۴	نابرابری درآمد و ثروت
۱۴۰	تفکیک نژادی		
۱۴۲	همگونی		
۱۴۳	کثرت‌گرایی		

ب مسائل اجتماعی، جلد اول

موقعیت اجتماعی اقلیت‌ها

۱۴۳	درآمد
۱۴۴	خانه‌داری
۱۴۵	خشونت علیه زنان
۱۴۹	مزاحمت جنسی
۱۵۲	گرایش جنسی و زیبایی و زاد و ولد
۱۵۴	زنان: اقلیتی اکثریت؟
۱۵۶	زنان اقلیت: نظریه تداخل
۱۵۷	پیش‌داوری
۱۵۷	کلشه‌ها
۱۶۰	نژادپرستی
۱۶۲	سنجش پیش‌داوری: مقیاس فاصله اجتماعی
۱۶۳	نژادپرستی نهادی: بدنامی نژادی
۱۶۵	علل پیش‌داوری
۱۶۶	چندفرهنگ‌گرایی
۱۶۷	تبعیض
۱۶۷	تبعیض نهادی
۱۶۸	پیش‌داوری و تبعیض: دور باطل
	تبعیض مثبت: تبعیض معکوس یا درمان
	پیش‌داوری؟

تحلیل نظری: درک نابرابری نژادی و

۱۷۰	قومی
۱۷۰	تحلیل ساختاری کارکردی: اهمیت فرهنگ
۱۷۱	تحلیل تعامل نمادین: معنای شخصی نژاد
۱۷۲	تحلیل تضاد اجتماعی: ساختار نابرابری
۱۷۳	نظریه چندفرهنگی
۱۷۴	خط‌مشی سیاسی و قومیت:
۱۷۴	تعریف مسئله و تعیین راه‌حل
۱۷۴	محافظه‌کاران: فرهنگ و اهمیت کوشش
۱۷۷	لیبرال‌ها: جامعه و اهمیت حکومت
۱۷۸	چپ رادیکال: نیاز به تغییرات بنیادی
۱۷۹	آینده
۱۸۰	تمرین

۴ نابرابری جنسیتی

تعریف مسئله

جنسیت چیست؟

۱۹۰	انزوای اجتماعی
۱۹۱	بازنشستگی
۱۹۴	پیرستیزی
۱۹۴	قربانی شدن سالخورده‌گان
۱۹۴	نیاز فراینده به مراقبت خودی
۱۹۶	فقر
۱۹۸	مسکن
۲۰۰	خدمات درمانی
۲۰۱	مرگ و احتضار
۲۰۳	تحلیل نظری: شناخت سالخورده‌گی و
۲۰۵	نابرابری

قشر بندی جنسیتی

۲۰۵	درآمد
۲۰۹	خانه‌داری
۲۱۰	خشونت علیه زنان
۲۱۱	مزاحمت جنسی
۲۱۳	گرایش جنسی و زیبایی و زاد و ولد
۲۱۴	زنان: اقلیتی اکثریت؟
۲۱۵	زنان اقلیت: نظریه تداخل
۲۱۷	تحلیل نظری: شناخت نابرابری جنسیتی
۲۱۷	تحلیل ساختاری کارکردی: جنسیت و تکمیل
۲۲۰	تحلیل تعامل اجتماعی: جنسیت در زندگی
۲۲۰	روزمره
۲۲۲	فردریک انگلس: ظهور پدرسالاری
۲۲۳	فمینیسم
۲۲۴	بنیادهای فمینیسم
۲۲۶	انواع فمینیسم
۲۲۶	فمینیسم لیبرال
۲۲۷	فمینیسم سوسیالیست
۲۲۷	فمینیسم رادیکال
۲۲۹	خط‌مشی سیاسی و جنسیت
۲۲۹	طرح مسئله و تعیین راه‌حل
۲۳۱	محافظه‌کاران: ارزش خانواده
۲۳۲	لیبرال‌ها: پیگیری برابری
۲۳۴	چپ رادیکال: تعبیر نظام
۲۳۴	آینده
۲۳۴	تمرین
۲۴۷	۵ سالخوردگی و نابرابری
۲۴۸	تعریف مسئله
۲۴۸	سالخورده شدن
۲۵۰	صنعتی شدن و سالخوردگی
۲۵۴	امید زندگی
۲۵۴	سپید مو شدن آمریکا
۲۵۵	سالخورده‌گان: جمعیت گوناگون
۲۵۷	مسائل سالخورده‌گی
۲۵۸	انزوای اجتماعی
۲۵۹	بازنشستگی
۲۶۱	پیرستیزی
۲۶۴	قربانی شدن سالخورده‌گان
۲۶۶	نیاز فراینده به مراقبت خودی
۲۶۷	فقر
۲۷۰	مسکن
۲۷۳	خدمات درمانی
۲۷۴	مرگ و احتضار
۲۷۴	تحلیل نظری: شناخت سالخورده‌گی و
۲۷۹	نابرابری

فهرست ت

۳۴۴	آیا مجازات تعلیقی و آزادی مشروط مؤثرند؟
۳۴۵	تبیین جرم: نظریه‌های یولوژیکی و روانشناسی
۳۴۵	علل بیولوژیکی
۳۴۷	علل روان‌شناختی
۳۴۸	تبیین جرم: نظریه‌های جامعه‌شناسی
۳۴۸	تحلیل ساختاری کارکردی: چرا جامعه جرم‌زاست
۳۵۳	تحلیل تعامل نمادین: تعبیر اجتماعی واقعیت
۳۵۶	تحلیل تضاد اجتماعی: جرم و نابرابری
	خط‌مشی سیاسی و جرم: تعریف مسئله
۳۵۷	و تعیین راه‌حل
۳۵۹	محافظه کاران: جرم و خشونت و اخلاق
۳۶۰	لیبرال‌ها: جرم و خشونت و اشتغال
۳۶۱	چپ رادیکال: جرم و نابرابری
۳۶۲	آینده
۳۶۳	تمرین
۳۷۳	۷ گرایش جنسی
۳۷۴	تعریف مسئله
۳۷۴	جنس چیست؟
۳۷۴	جنس: موضوع بیولوژیکی
۳۷۵	جنس: موضوعی فرهنگی
۳۷۵	نگرش جنسی در آمریکا
۳۷۶	انقلاب جنسی
۳۷۸	انقلاب جنسی و جنسیت
۳۷۹	ضد انقلاب جنسی
۳۷۹	انقلاب جنسی مستمر: سالخوردگان
۳۸۰	تمایل جنسی
۳۸۱	همجنس‌خواهی
۳۸۳	منشأ تمایل جنسی
۳۸۶	همجنس‌خواهی و سیاست عمومی
۳۸۷	ازدواج‌گي‌ها
۳۸۹	جنس حقوق‌گي
۳۸۹	پورنوگرافی
۳۹۰	آیا پورنوگرافی یک مسئله اجتماعی است؟
۳۹۲	پورنوگرافی و خشونت
۳۹۲	مزاحمت جنسی
۳۹۴	چه کسی چه کسی را آزار می‌دهد؟
	آیا مزاحمت جنسی متضمن آسیب زدن به قربانی است؟
۳۹۴	است؟
۳۹۷	روسپیگری
۳۹۸	سیمای روسپیان
۳۹۹	دستگیری روسپیان
۴۰۱	روسپیگری کودکان
۴۰۲	بارداری دختران نوجوان
۴۰۳	هزینه بارداری دختران نوجوان

۲۸۰	تحلیل ساختاری کارکردی: نیاز به فراغت
۲۸۱	تحلیل تعامل نمادین: فعال ماندن
۲۸۴	تحلیل تضاد اجتماعی: سن و نابرابری
۲۸۶	خط‌مشی سیاسی و سالخوردگی
۲۸۶	تعریف مسئله و تعیین راه‌حل
۲۸۶	محافظه کاران: مسئولیت خانوادگی بیشتر
۲۸۸	لیبرال‌ها: کمک دولت بیشتر
۲۸۹	چپ رادیکال: سرمایه‌داری و سالخوردگی
۲۸۹	آینده
۲۹۱	تمرین
۲۹۹	۶ جرم و خشونت و نظام قضایی
۳۰۰	تعریف مسئله
۳۰۱	هنجار، قانون و جرم
۳۰۲	جرم: حدت مسئله
۳۰۳	آمار جرم
۳۰۴	جرم خشونت‌آمیز: الگوها و روند آن
۳۱۱	جرایم مالی: الگوها و روندها
۳۱۲	جرایم خیابانی: مجرمان چه کسانی‌اند؟
۳۱۳	سن
۳۱۴	جنسیت
۳۱۴	طبقه اجتماعی
۳۱۷	نژاد و قومیت
۳۱۸	ابعاد دیگر مسئله جرم
۳۱۸	بزهکاری نوجوانان
۳۱۹	جرایم انزجاری
۳۲۰	جرایم اداری
۳۲۲	جرایم شرکت‌ها
۳۲۲	جرایم سازمان‌یافته
۳۲۳	جرایم بی‌قربانی
۳۲۴	خشونت
۳۲۵	آیا خشونت مسئله اجتماعی است؟
	خشونت شدید: کشتار جمعی و قتل‌های زنجیره‌ای
۳۲۶	زنجیره‌ای
۳۲۹	رسانه‌های جمعی و خشونت
۳۳۲	فقر و خشونت
۳۳۲	باند‌های نوجوان و خشونت
۳۳۳	مصرف مواد و خشونت
۳۳۴	اسلحه و خشونت
۳۳۶	نظام قضایی
۳۳۶	روال قانونی
۳۳۷	پلیس
۳۳۸	دادگاه
۳۳۹	مجازات
۳۴۲	تأدیب اجتماع‌محور

ث مسائل اجتماعی، جلد اول

۴۶۰	جرم	۴۰۴	آموزش جنسی: راه حل؟
۴۶۲	فقر جهانی	۴۰۵	سقط جنین
۴۶۵	تروریسم	۴۰۶	تاریخچه سقط جنین
	سیاست اجتماعی: واکنش به مسئله مواد	۴۰۶	مناقشه امروزی سقط جنین
۴۶۶	مخدر	۴۰۸	بیماری‌های مقاربتی
۴۶۶	استراتژی‌های مهار مواد	۴۰۹	سوزاک و سیفلیس
۴۶۹	جنگ علیه مواد	۴۰۹	تبخال
۴۷۲	سیاست متضاد: جرم‌زدایی	۴۰۹	ایدز
	تحلیل نظری: شناخت مسائل اجتماعی	۴۱۴	تحلیل نظری: شناخت گرایش جنسی
۴۷۷	مرتبط با مواد	۴۱۴	تحلیل ساختاری کارکردی: کنترل گرایش جنسی
۴۷۷	تحلیل ساختاری کارکردی: مقررات مصرف مواد	۴۱۶	تحلیل تعامل نمادین: تعریف گرایش جنسی
۴۷۸	نقد		تحلیل تضاد اجتماعی: نظریه فمینیستی و نظریه نامتعارف‌ها
۴۷۸	تحلیل تعامل نمادین: معنای مصرف مواد	۴۱۸	
۴۷۹	نقد	۴۲۰	خط مشی سیاسی و گرایش جنسی
۴۷۹	تحلیل تضاد اجتماعی: قدرت و مصرف مواد	۴۲۰	تعریف مسئله و تعیین راه حل
۴۷۹	نقد	۴۲۰	محافظه کاران: ارزش اخلاق سنتی
۴۸۰	خط‌مشی سیاسی و مواد مخدر	۴۲۲	لیبرال‌ها: جنس و حق انتخاب
۴۸۰	تعریف مسئله و تعیین راه حل	۴۲۳	چپ رادیکال: ریشه مسئله
۴۸۰	محافظه کاران: فقط بگو نه	۴۲۴	آینده
۴۸۲	لیبرال‌ها: اصلاح جامعه	۴۲۶	تمرین
۴۸۴	رادیکال‌ها: برداشت حاشیه جامعه	۴۳۵	۸ اعتیاد
۴۸۵	آینده	۴۳۶	تعریف مسئله
۴۸۶	تمرین	۴۳۶	مواد چیست؟
۴۹۴	نمایه	۴۳۷	مواد و فرهنگ
		۴۳۸	مواد و نژاد و قومیت
		۴۳۹	تغییر دیدگاه نسبت به الکل
		۴۴۰	میزان مصرف مواد
		۴۴۱	مردم چرا مواد مصرف می‌کنند؟
		۴۴۲	مصرف و سوء مصرف
		۴۴۳	اعتیاد و وابستگی
		۴۴۴	انواع مواد
		۴۴۴	محرک‌ها
		۴۴۶	ریتالین
		۴۴۷	کوکائین و کرک
		۴۴۸	آمفتامین‌ها
		۴۴۹	کاهنده‌ها
		۴۵۲	داروهای توهم‌زا
		۴۵۳	حشیش و ماری‌جوانا
		۴۵۴	استروئیدها
		۴۵۵	داروهای تجویزی
		۴۵۶	مواد و سایر مسائل اجتماعی
		۴۵۶	مسائل زندگی خانوادگی
		۴۵۸	بی‌خانمانی
		۴۵۹	مسائل تندرستی

جان مشونیس استاد ممتاز جامعه‌شناسی کالج کنیون گامبیر اوهایو است. مشونیس متولد فیلادلفیای پنسیلوانیا و دانش‌آموخته جامعه‌شناسی دانشگاه پنسیلوانیاست و بیش از ۳۰ سال است که مبانی جامعه‌شناسی و مسائل اجتماعی درس می‌دهد و در باره حیات اجتماعات محلی، روابط صمیمانه در خانواده،

تکنولوژی جدید اطلاعات و آموزش جهانی تحقیق و پژوهش می‌کند و آثار فراوانی هم در این زمینه دارد. شهرت مشونیس بیشتر در نوشتن کتاب‌های درسی چون مبانی جامعه‌شناسی یا همین کتاب مسائل اجتماعی است که ویراست‌های مکرر نشان از اقبال گسترده آن در بین دانشجویان دارد. مشونیس در ۲۰۰۲ به پاس کاربرد بدیع مطالب جهانی و تکنولوژی جدید در کتاب‌های درسی، موفق به کسب جایزه «دستاورد آموزشی ممتاز» انجمن جامعه‌شناسی آمریکا شد. کتاب حاضر که به خوانندگان تقدیم می‌شود ترجمه ویراست چهارم مسائل اجتماعی چاپ ۲۰۱۱ است.

مقدمه

در بهترین عصر زندگی می‌کنیم یا بدترین عصر؟ قطعاً در مقایسه با آنچه مردم آمریکا سه چهار نسل پیش می‌دانستند، زندگی بهتر شده است. حال بیشتر عمر می‌کنیم و از بسیاری جهات زندگی بهتری داریم، اما در همان حال ملت ما در ۲۰۰۸ در بحران اقتصادی فرو رفت که باعث بیکاری میلیون‌ها نفر گشت و اعتماد عمومی به نظام اقتصادی سست شد. وانگهی نابرابری اقتصادی به طور تاریخی بیشتر شده است و کشور ما در چند جای جهان درگیری نظامی دارد و بر شمار کشورهای دارای سلاح هسته‌ای هم افزوده می‌شود.

بنا بر این تعجبی ندارد اکثر مردمی که در آمریکا زندگی می‌کنند بگویند جامعه ما کوهی از مشکلات دارد. همچنین مردم معتقدند کار چندانی برای حل مسائل انجام نمی‌دهیم. بسیاری از مردم آمریکا می‌گویند بیش از آن که به پیشرفت اقتصادی نیازمند باشیم به مهار جرائم، مبارزه با اعتیاد، بهبود مدارس، ارتقای بهداشت، گسترش برنامه مراقبت از کودکان و همچنین حفاظت محیط زیست کوه زمین نیاز داریم (NORC ۲۰۰۸).

حل این چالش‌ها فقط کار رهبران سیاسی نیست. پرداختن به آنها مسئولیت همه ما شهروندان است. این امر یکی از دغدغه‌های رشته جامعه‌شناسی نیز هست. کتاب **مسائل اجتماعی**، نشان می‌دهد که مسائل اجتماعی چیست و چه راه‌حلی دارد. این کتاب همه موضوعات و مناقشات امروز را نه تنها برای دانشجویان کشور که تنها نیمی از آنها پای صندوق رأی می‌روند، بلکه برای تمام کسانی که برای آینده کشور اهمیت قائل‌اند تشریح می‌کند.

پیوند با سیاست

یکی از اهداف این کتاب، جلب توجه خوانندگان به موضوعات سیاسی دنیای امروز است. این هدف از آن رو مهم است که سیاست موضوع مهمی در پرداختن به مسائل اجتماعی است. نامزدها در انتخابات ملی، نماینده طیف وسیعی از مواضع سیاسی‌اند؛ از موضع محافظه‌کار گرفته تا لیبرال و حتی موضع چپ که هر کدام دید خاصی به جامعه دارند. مسئولیت ما شهروندان ایجاب می‌کند در باره موضوعات سیاسی بیشتر بدانیم تا بتوانیم تصمیم بگیریم چه دیدگاهی شایسته حمایت است. بدین ترتیب می‌توانیم با گفتگو در باره سیاست و شرکت در مبارزات انتخاباتی و ارائه کمک‌های مالی به نامزدهای انتخاباتی و از همه مهمتر با رأی دادن در فرایند سیاسی مؤثر باشیم.

کتاب **مسائل اجتماعی** به خواننده کمک می‌کند به شهروند سیاسی فعال تبدیل شود، اما

مهمتر از آن این که کتاب توضیح می‌دهد که سیاست همه چیز را دربر می‌گیرد. از همان ابتدا در فصل اول «جامعه‌شناسی و مطالعه مسائل اجتماعی» به دانشجویان کمک می‌کند نگرش‌ها و ارزش‌های محافظه‌کاران، لیبرال‌ها و چپ‌رادیکال را بشناسند. در هر فصل دیدگاه‌های سیاسی گوناگون در باره موضوعات فراوان از فقر و ثروت در آمریکا گرفته تا تروریسم و جنگ در جهان به میان می‌آید تا دانشجویان برای ورود به سیاست توانمند و از اطلاعات و مفاهیم درخور برای تحلیل موضوعات امروز برخوردار شوند.

سیاست شامل چند دیدگاه گوناگون است. همان‌طور که «بالا» بدون «پایین» و «نزدیک» بدون «دور» وجود ندارد «لیبرال» هم بدون «محافظه‌کار» و «میان‌رو» نیز بدون «رادیکال» معنی نمی‌یابد. در سراسر این کتاب مواضع سیاسی گوناگون مطرح می‌شود. این کتاب از لحاظ سیاسی به چهار دلیل جامع است.

۱. **کتاب مبین واقعیت است.** همه دیدگاه‌های سیاسی محافظه‌کار، لیبرال، میان‌رو و رادیکال جزئی از مباحث سیاسی است که هر روز در شهرهای سراسر کشور در جریان است.

۲. **عقیده راسخ از تقابل بومی خیزد.** هیچ کس اعتقاد سیاسی راسخ پیدا نمی‌کند مگر این که استدلال مخالفان را بشنود. به عبارت دیگر برای این که لیبرال خوبی باشی نه تنها باید بدانی که استدلال لیبرالی چیست بلکه باید مواضع محافظه‌کاران و رادیکال‌ها را هم بشناسی.

۳. **سیاست امر پیچیده‌ای است.** احتمالاً هر کس، هوادار یک موضع سیاسی است اما هر موضعی چیزی به ما می‌آموزد. انسان متفکر در هر یک از مواضع سیاسی گوناگون چیز با ارزشی می‌یابد و چه بسا از همه آنها به نگرشی برسد که باعث شود در بعضی از موضوعات بیشتر لیبرال باشد و در برخی دیگر بیشتر محافظه‌کار.

۴. **ارتقای کلاس.** ارائه دیدگاه‌های سیاسی گوناگون، همه دانشجویان را دعوت می‌کند که عقاید سیاسی خود را در میان بگذارند و حرف همه دیدگاه‌ها را بشنوند و بحث پرشوری در کلاس راه بیندازند.

رویکرد تعبیرگرایی اجتماعی^۱

هنگام تدریس مسائل اجتماعی، مهمترین دلیلی که از کتابی استفاده می‌کنیم که سیاست را در

---

۱. ناشر: در علوم اجتماعی واژه constructionism عموماً به بساخت‌گرایی یا سازه‌گرایی ترجمه شده است، در این اثر، مترجم معادل تعبیرگرایی را ترجیح داده که از نظر مفهومی ترجمه دقیق‌تری است.

کنار مسائل اجتماعی قرار می‌دهد این است که سیاست‌فرایندی است که جامعه با آن هم مسائل اجتماعی را تعریف می‌کند و هم راه‌حل آن را. این کتاب با ارائه سیاست و نظریه جامعه‌شناسی در هر فصل، تفاوتی اساسی و جالب با کتاب‌های دیگر دارد. کتاب‌های دیگر از یک دیدگاه واحد سود می‌جویند (خواه صریح و خواه تلویحی) و فهرستی از مسائل و راه‌حل‌ها ارائه می‌کنند که گویی همه در باره آن اتفاق نظر دارند. برعکس این کتاب از رویکرد **تعبیرگرایی اجتماعی** چنددیدگاهی استفاده می‌کند.

با چنین رویکردی محور این کتاب این است که اساساً چگونه و چرا موضوعات معینی مسئله اجتماعی به شمار می‌آیند. این کتاب، ظهور جنبش‌های اجتماعی را که باعث می‌شود مردم موضوعاتی چون نابرابری جنسیتی و خشونت در خانه را مسئله اجتماعی به شمار بیاورند دنبال می‌کند. کتاب همچنین توضیح می‌دهد که ای بسا وقایعی خاص همچون بحران اقتصادی اخیر، مسئله‌ای جدید را در رأس دغدغه‌های ملی قرار دهد.

یکی از مزایای اصلی رویکرد تعبیرگرایی اجتماعی این است که به دانشجویان کمک می‌کند بدانند که چه بسا موضوعی را جامعه مسئله به شمار نیاورد ولو آن که برای جامعه بسیار زیانبار باشد. به عنوان مثال در فصل هشتم «اعتیاد» می‌بینیم که در آمریکا سیگار سالانه باعث مرگ ۴۰۰ هزار نفر می‌شود که پنجاه برابر مجموع کشته‌شدگان حمله تروریستی ۱۱ سپتامبر و طوفان هاریکن کاترینا است، اما جامعه ما هنوز سیگار را مسئله اجتماعی مهمی به شمار نمی‌آورد.

همین‌الگو را در تاریخ کشورمان نیز می‌بینیم. برای نمونه در فصل چهارم «نابرابری جنسیتی» می‌بینیم که زنان تا یک قرن پیش از حقوق و فرصت‌های چندانی برخوردار نبودند و شهروند درجه دوم به شمار می‌آمدند و کمتر کسی زن را با مرد برابر می‌دانست. در نتیجه نابرابری جنسیتی عموماً یک مسئله اجتماعی به شمار نمی‌آمد. امروز برعکس جامعه ما از برابری جنسیتی بیشتری برخوردار است اما از آنجا که اکثر مردم معتقدند زن و مرد باید از فرصت‌های برابر برخوردار باشند، نابرابری‌های باقیمانده هر چند بسیار کوچک‌اند عموماً مسایلی به شمار می‌آیند که باید رفع شوند.

رویکرد تعبیرگرایی اجتماعی از لحاظ ادعاهای رقیب امروز و تغییر نگرش‌های عمومی در طول زمان نیز شیوه مؤثری در آموختن اهمیت سیاست در تحلیل مسائل اجتماعی به دانشجویان است.

واقعیت و نظریه

سیاست تنها عامل تأثیرگذار بر مسائل اجتماعی نیست. کتاب **مسائل اجتماعی**، شامل آخرین داده‌هاست که با تحلیل نظری موضوعات و مناقشات امروز کامل می‌شود.

در **فصل دوم «فقر و ثروت»** تحلیل فقر با آخرین آمارها آغاز می‌شود: چه نسبتی از مردم فقیرند؟ چه اقشاری از مردم بیشتر در معرض فقر قرار دارند؟ بر اساس نظرسنجی‌های عمومی، مردم چه نگرشی به فقرا دارند؟ تحلیل مشابه دقیقی از آخرین داده‌ها و ارقام در فصل دوم کتاب پیدا می‌شود.

از این گذشته همه فصل‌های کتاب شامل تحلیل نظری در چهارچوب رویکرد ساختاری کارکردی، تعامل نمادین و تضاد اجتماعی است. تحلیل نظری به دانشجویان کمک می‌کند که نقش جامعه را در خلق فقر و نابرابری جنسیتی، جرم و سایر موضوعات مناقشه‌برانگیز و همچنین واکنش جامعه بدین مسائل را درک کنند. گنجاندن نظریه، این کتاب را ابزاری برای آموزش مبانی جامعه‌شناسی نیز می‌سازد.

ترتیب مطالب کتاب

بخش اول این کتاب «**رویکرد اساسی جامعه‌شناسی**» رشته جامعه‌شناسی و مطالعه مسائل اجتماعی را به دانشجویان معرفی می‌کند. در **فصل اول «جامعه‌شناسی مطالعه مسائل اجتماعی»** تعریف مسائل اجتماعی و کاربرد دیدگاه متمایز جامعه‌شناسی در مطالعه مسائل اجتماعی به میان می‌آید. این فصل نشان می‌دهد که جامعه‌شناسی، عموماً از چه روش‌هایی برای گردآوری داده‌ها و اطلاعات استفاده می‌کند و توضیح می‌دهد که چگونه رویکردهای نظری عمده جامعه‌شناسی به کار برده می‌شود. علاوه بر این، تعبیر اجتماعی مسائل و راه‌حل‌ها عنوان و فرایند «ادعای مسئله» برجسته می‌شود. همچنین نقش سیاست در این فرایند و طیف سیاسی مطرح می‌شود و این که چه نسبتی از مردم طرفدار چه موضعی هستند.

بخش دوم «نابرابری اجتماعی» به موضوعات قشربندی اجتماعی مبتنی بر طبقه و نژاد و جنسیت اختصاص دارد. **فصل دوم «فقر و ثروت»**، کندوکاو توزیع فقر و ثروت در آمریکا است و در آن آخرین داده‌های نابرابری اقتصادی ارائه و سیمای فقر و ثروت ترسیم می‌شود. مشکلات مردم کم‌درآمد مطرح و به نظام رفاه در حال و گذشته اشاره می‌شود. در این فصل نیز دیدگاه‌های محافظه‌کاران، لیبرال‌ها و چپ‌ها در باره نابرابری اقتصادی به میان می‌آید.

فصل سوم «نابرابری نژادی و قومی» به نژاد و قومیت می‌پردازد که دو وجه دیگر نابرابری است. در این فصل می‌بینیم که جوامع چه تعبیری از اقصای نژادی و قومی دارند. همچنین مفهوم پایگاه اقلیت و جایگاه اجتماعی اقصای گوناگون نژادی آمریکا مطرح می‌شود و علل و پیامدهای پیش‌داوری و تبعیض به میان می‌آید.

فصل چهارم «نابرابری جنسیتی»، شرحی از تعبیر جامعه از جنسیت است و این که جنسیت چه نقشی در اقتصاد، خانواده و سایر نهادهای اجتماعی دارد. اهمیت جنسیت به عنوان وجهی از نابرابری اجتماعی و جنبش فمینیستی در آمریکا نیز عنوان و از دانشجویان دعوت می‌شود تا نظرشان را در باره مناقشات سیاسی مرتبط با جنسیت بشنوند.

فصل پنجم «سالخوردگی و نابرابری»، بازنمای نابرابری در مراحل مختلف زندگی است و این که جامعه چه تعبیری از سالخورده‌گان دارد و چه نسبتی از مردم آمریکا سالخورده‌اند. در این فصل تحلیل نظری و سیاسی موضوعات فراوان مرتبط با سالخورده شدن از جمله انزوای اجتماعی، پیرستیزی، جرم، فقر، مسکن نامناسب، بهداشت ناکافی و روبه‌رو شدن با واقعیت مرگ نیز عنوان می‌شود.

بخش سوم «مسائل انحرافات و همنوایی و سلامت» با **فصل ششم «جرم و خشونت و نظام قضایی»** آغاز می‌شود که نشان می‌دهد جامعه چه تعبیری از قوانین جنایی دارد، دلیل آن چیست، چه اعمال خاصی در نهایت جرم محسوب می‌شوند، چرا برخی خشونت‌ها مسئله به شمار می‌آید و برخی نه، آمار رسمی جرائم چه چیزی را در باره میزان جرم و خشونت نشان می‌دهد و چه چیزی را نشان نمی‌دهد و چه کسانی مجرمان و خلافکاران خیابانی‌اند. در این فصل، تحلیل انواع گوناگون جرم از جمله بزهکاری اطفال، جرائم انزجاری، اداری، شرکت‌ها، سازمان‌یافته و بدون قربانی به میان می‌آیند و در انتها نگاهی هم به عملکرد پلیس و دادگاه و دارالتأدیب می‌افکنیم. طبق معمول تحلیل‌های مبتنی بر نظریه جامعه‌شناسی و دیدگاه‌های سیاسی گوناگون هم ارائه می‌شود.

فصل هفتم «گرایش جنسی»، کنکاش گرایش جنسی به مثابه فرایندی بیولوژیکی و مهمتر از آن به منزله عنصری حیاتی از فرهنگ است. سپس مناقشات سیاسی حول و حوش گرایش جنسی، پورنوگرافی، مزاحمت جنسی، روسپیگری، بارداری دختران نوجوان و سقط جنین و بیماری‌های مقاربتی به میان می‌آید.

فصل هشتم «اعتیاد» با تعریف مفهوم مواد مخدر آغاز می‌شود و خواهیم دید که چرا

جامعه آمریکا استفاده از برخی از مواد را غیرقانونی اعلام کرده در حالی که مصرف برخی دیگر قانونی است. در این فصل، میزان مصرف الکل و مواد مخدر ارائه می‌شود و رابطه مصرف آن با بی‌خانمانی، تندرستی، جرم و فقر به میان می‌آید. در انتها نیز تحلیل نظری و سیاسی مصرف مواد و واکنش سیاسی به آن عنوان می‌شود.

فصل نهم «تندرستی جسمی و روانی» با نگاهی به سیاست خدمات درمانی و تندرستی در جهان آغاز می‌شود و می‌بینیم که جوامع، سالم بودن را چگونه تعریف می‌کنند و برای خدمات درمانی چه میزان بودجه اختصاص می‌دهند. این فصل کندو کاو نظام خدمات درمانی آمریکا است و نگاهی اجمالی به این که چه کسانی از خدمات درمانی برخوردارند و چه کسانی برخوردار نیستند دارد و توصیفی مختصر از تندرستی روانی و بیماری روانی ارائه می‌کند.

بخش چهار «مسائل نهادهای اجتماعی»، با **فصل دهم «اقتصاد و سیاست»** آغاز می‌شود که کندو کاو نظام‌های اقتصادی و سیاسی و توزیع ثروت و قدرت در جوامع را دربرمی‌گیرد. عملکرد شرکت‌ها هم به میان می‌آید. همچنین قدرت پول در هدایت زندگی سیاسی و شرحی از انتخابات تاریخی ۲۰۰۸ و تحلیل نظری و سیاسی اقتصاد سیاسی آمریکا در این فصل مطرح می‌شود.

فصل یازدهم «کار و محیط کار»، نشان می‌دهد که اقتصاد را انقلاب اطلاعات، صنعت‌زدایی و جهانی شدن دگرگون کرده است. در این فصل، مخاطرات محیط کار، میزان بیکاری در بحران اقتصادی اخیر، احساس از خودبیگانگی، ظهور مشاغل ساده «مک‌جاب» و کار موقت به میان می‌آیند. موانع اشتغال در مقابل زنان و سایر اقلیت‌های دینی و افول اتحادیه‌های کارگری هم مطرح می‌شود. در اینجا نیز مانند فصل‌های دیگر برای همه موضوعات، تحلیلی سیاسی و نظری ارائه شده است.

فصل دوازدهم «زندگی خانوادگی»، با نگاهی به تعریف متغیر خانواده آغاز می‌شود و سپس روندهای خانواده و مناقشات بر سر آن از جمله زندگی مشترک، تعویق ازدواج، خانواده تک‌والد، تضاد کار و خانواده، مراقبت از کودکان، طلاق و ازدواج مجدد مکرر و خانواده‌گی و لژیون و همچنین تکنولوژی جدید تولید مثل عنوان می‌شوند.

فصل سیزدهم «آموزش»، شرحی است از توسعه تحصیلات رسمی در آمریکا و نگاهی دارد به نابرابری آموزشی امروز. عملکرد مدارس آمریکا، میزان ترک تحصیل و بی‌سوادی، تفکیک نژادی، بودجه نابرابر آموزشی، گروه‌بندی دانش‌آموزان هم‌سطح، خشونت، تحصیل

معلولین و چالش‌های تحصیل جمعیت متنوع نیز در این فصل مورد تحلیل نظری و سیاسی قرار می‌گیرد.

فصل چهاردهم «زندگی شهری»، با اشاره به چالش‌های زندگی شهری در طول تاریخ آمریکا آغاز می‌شود و سپس موضوعات امروز، شامل مسائل نژادی شهرها، گسترش بی‌رویه شهری، مسکن نامناسب، بی‌خانمانی در شهرها و رشد نامتعادل شهرهای شمال و جنوب کشور به میان می‌آید.

بخش پنج «مسائل جهانی» هم با **فصل پانزدهم «جمعیت و نابرابری جهانی»** آغاز می‌شود که ترسیم روندهای باروری و مرگ و میر در سراسر جهان و دربرگیرنده علل تداوم افزایش جمعیت زمین است. سپس فقر و گرسنگی در جهان با توجه خاص به زنان و کودکان و بیان مستند بردگی به میان می‌آید. با دیدگاه‌های سیاسی و نظری گوناگون نیز آینده احتمالی نابرابری جهان ارزیابی می‌شود.

فصل شانزدهم «تکنولوژی و محیط زیست»، شرح به شمار آمدن محیط زیست به عنوان یک مسئله اجتماعی است. در این فصل می‌بینیم که پیشرفت‌های تکنولوژی و ارزش‌های فرهنگی خاص و سطح مصرف، چگونه باعث چالش‌های محیط زیستی، شامل انبوه زباله و کمبود منابع آب شیرین و آلودگی هوا، نابودی جنگل‌های استوایی نابود و افزایش گرمای زمین شده است.

در **فصل هفدهم «جنگ و تروریسم»** هم علل و پیامدهای جنگ عنوان می‌شود و سپس ماهیت متغیر جنگ در طول زمان، گسترش سلاح‌های هسته‌ای، کودکان سرباز در جهان و استراتژی‌های صلح طرح می‌شوند. همچنین تحلیل نظری و سیاسی تروریسم به عنوان شکل جدیدی از جنگ نیز به میان می‌آید.

خصوصیات کتاب

کتاب **مسائل اجتماعی** که اکنون به ویراست چهارم رسیده، مشهورترین کتاب در نوع خود است. این کتاب بر اساس ویژگی‌هایی که در کتاب‌های دیگر یافت نمی‌شود موفقیت زیادی کسب کرده است.

سبک مورد پسند دانشجویان

این کتاب علاقه دانشجویان را برمی‌انگیزد و به خواندن تمام آن ترغیب می‌کند. بهترین شاهد

این ادعا خود دانشجویان هستند. در اینجا نمونه‌ای از ایمیل دانشجویان و اساتید در باره این کتاب ارائه می‌شود:

کتاب *مسائل اجتماعی* بهترین کتابی است که تاکنون خوانده‌ام. دانشجویانم می‌گویند کتاب را مثل یک مجله پرطرفدار می‌خوانند.

پاسخ صریح شما مرا «هشیار کرد». نظر شما را در کلاس مطرح خواهم کرد. برای من مایه افتخار است با کسی ارتباط دارم که چنین دستاورد آموزشی شگرفی دارد.

من تازه کلاس را در دانشگاه جورجیا تمام کردم و در این کلاس کتاب *مسائل اجتماعی* را درس می‌دادم که کتابی فوق‌العاده است. از مطالب مختلفی که در هر فصل ارائه کرده‌اید لذت بردم.

من در درس جامعه‌شناسی کتاب *مسائل اجتماعی* شما را تدریس می‌کنم. تا حالا کتابی به این خوبی نداشتم. به راحتی می‌توان مطالب آن را دنبال کرد. داستان‌ها و نکات برجسته اضافی بسیار جالب‌اند و با لذت تمام آن را می‌خوانم. عالی است!

من دانشجوی دانشگاه کالیفرنیا هستم و در کلاس جامعه‌شناسی کتاب شما تدریس می‌شود. این بهترین کتابی است که تا به حال خوانده‌ام. از خواندن آن هم لذت می‌برم و هم می‌آموزم. به هر حال می‌خواستم بگویم که کتاب‌تان عالی است.

ممنون برای نوشتن این کتاب عالی. این کتاب تخیل جامعه‌شناسی مرا پرو بال می‌دهد و اولین کتابی است که به طور کامل خواندم و لذت بردم. از لحظه‌ای که کتاب را به دست می‌گیرم بدون وقفه می‌خوانم.

من دانشجوی رشته جامعه‌شناسی هستم. من و دانشجویان گروه جامعه‌شناسی، کتاب شما را خیلی می‌پسندیم. می‌خواستم به شما بگویم، نوشتن چنین کتابی قطعاً فکری بکر بوده است. کار بزرگی انجام داده‌اید. باید از زحمتی که برای نوشتن این کتاب کشیده‌اید قدردانی کرد و می‌خواستم بدانید که شما به دانشجویان سراسر کشور درس می‌دهید.

چهار فصل کتاب را یکجا خواندم. کتاب شما مثل یک کتاب رمان است که نمی‌توان آن را زمین گذاشت. می‌خواستم از شما تشکر کنم.

من سه سال است که دانشجو هستم و تاکنون کتابی مثل کتاب شما خوب و تأمل‌برانگیز ندیدم.

کتاب شما بسیار سلیس و گیراست. من از خواندن این کتاب غرق لذت می‌شوم و این

حسی است که تا به حال نسبت به هیچ یک از کتاب‌های درسی پیدا نکرده‌ام. باید بگویم تنها کتاب دانشگاهی است که توانستم آن را از اول تا به آخر بخوانم. حالا می‌توانم جامعه‌شناسی را به عنوان رشته اصلی خودم انتخاب کنم چون از این کلاس و از این کتاب بسیار لذت بردم. با بهترین آرزوها و قدردانی برای کتاب‌تان.

ما در کلاس جامعه‌شناسی، کتاب شما را می‌خوانیم و به استادم گفتم این بهترین کتابی است که تا به حال دیده‌ام. به او گفتم تا وقتی کتاب‌هایی مثل این کتاب هست برای من مایه خوشوقتی است که درس‌های بیشتری در جامعه‌شناسی بگیرم.

من جامعه‌شناسی درس می‌دهم و باید بگویم که دانشجویانم کتاب *مسائل اجتماعی* را خیلی می‌پسندند. کتابی است بسیار خواندنی، فصیح، شورانگیز و گیرا. از این که وقت زیادی صرف کردم تا بهترین کتاب را برای این درس پیدا کنم خوشحالم.

این که شخصاً جواب نامه مرا دادید یک دنیا می‌ارزد. نمی‌دانم چگونه به شما بگویم که اثرتان و محبت‌تان مرا سخت منقلب کرد. قدرت بیان و معیارهای آموزشی شما مرا به طور کامل مقهور خود کرد. بار دیگر از شما برای کارتان و شخصیت‌تان تشکر می‌کنم.

باید به شما بگویم این بهترین کتابی است که تاکنون استفاده کرده‌ام. می‌خواهم از شما برای تهیه چنین کتاب سلیس، جامع و برانگیزنده‌ای تشکر کنم... استاد ما این کتاب را چنان جالب و خوب می‌داند که ورق به ورق آن را برایمان می‌خواند. کتاب شما خدمت بزرگی به همه ماست. کتاب جامعه‌شناسی، تنها کتاب درسی است که از خواندن آن واقعاً لذت بردم.

در کلاس جامعه‌شناسی ما کتاب شما تدریس می‌شود. این بهترین کتابی است که تا به حال استفاده کرده‌ام. واقعاً خواندن آن هم لذت‌بخش است و هم آموزنده. می‌خواستم بگویم کتاب‌تان عالی است.

مطالب این کتاب مرا مسحور کرده است. برخلاف کتاب‌های درسی دیگر، از خواندن آن لذت می‌برم. برای نوشتن چنین کتاب تأمل‌برانگیز و خوبی تشکر می‌کنم.

من دانشجوی پرستاری در آریزونا هستم. وقتی کتاب را شروع کردم مجذوب آن شدم... کتاب را به گونه‌ای نوشته‌اید که شور و شوق‌تان را تماماً به ما دانشجویان منتقل می‌کنید. کاش شما استاد من بودید. ممنون به خاطر کارتان.

سیاست مسائل: رویکرد تعبیرگرایی اجتماعی

سیاست فرایندی است که طی آن جامعه در مورد وضعیتی معین بحث می‌کند، آن را مسئله به شمار می‌آورد و سیاست‌های خاصی را به عنوان راه‌حل آن تعیین می‌کند. این کتاب با بیان انواع موضوعاتی که دیدگاه‌های گوناگون سیاسی مسئله به شمار می‌آورند و راه‌حلی که برای آن قائل‌اند «سیاست را در کنار مسائل اجتماعی قرار می‌دهد».

بحث سیاست در هر فصل در قسمتی تحت عنوان «خط‌مشی سیاسی: تعریف مسئله و تعیین راه‌حل» به میان می‌آید. در این قسمت، رویکرد سه دیدگاه سیاسی رادیکال، لیبرال و محافظه‌کار به موضوعات مورد بحث عنوان می‌شود. بهره‌جستن از دیدگاه‌های سیاسی گوناگون، شیوه واقع‌بینانه و جامعی است و به درک و شناخت دانشجو غنا می‌بخشد. ارائه دیدگاه‌های سیاسی مختلف همه دانشجویان را تشویق می‌کند تا وارد بحث شوند، مواضع خودشان را ارائه و به دیگران کمک کنند تا به همین سان عمل نمایند. در پایان تحلیل سیاسی هر فصل هم خلاصه‌ای از رویکرد دیدگاه‌های مختلف به تعریف مسئله و تعیین راه‌حل در «خانه چپ تا راست» به میان می‌آید.

تحلیل نظری مسائل در هر فصل

درست همان‌طور که دنیای سیاست شامل شیوه‌های گوناگون نگاه کردن به موضوعات و وقایع است، رشته جامعه‌شناسی هم برای شناخت حیات اجتماعی از رویکردهای نظری گوناگونی استفاده می‌کند. در تمام فصل‌های کتاب **مسائل اجتماعی**، برای تحلیل همه موضوعات از سه رویکرد نظری عمده تضاد اجتماعی، تعامل نمادین و ساختاری کارکردی استفاده می‌شود. در خاتمه هر تحلیل نظری نیز خلاصه مطالب رویکردهای نظری در مورد موضوع بحث در خانه «کاربرد نظریه» ارائه شده است.

پرورش تفکر انتقادی

وقتی دانشجویان یاد می‌گیرند در باره موضوعات از جهات مختلف بیندیشند، هم از لحاظ سیاسی و هم از لحاظ نظری، تفکر انتقادی پیدا می‌کنند. وانگهی این کتاب از چند ویژگی آموزشی برای ارتقای مهارت تفکر انتقادی سود می‌جوید. بعد از بحث هر یک از سه رویکرد نظری، قسمت «نقد» به میان می‌آید که نقاط مثبت و ضعف هر رویکرد را نشان می‌دهد. علاوه بر این در همه خانه‌های «چپ تا راست»، سه سؤال تحت عنوان «تفکر خلاق» مطرح می‌شود

که دانشجویان را به تأمل عمیق‌تر در باره موضوع مورد بحث دعوت می‌کند. عکس‌ها و نقشه‌های فراوانی هم ارائه می‌شود که شامل پرسش‌هایی است که دانشجویان را به برخورد با موضوع مورد بحث می‌کشاند.

تأکید بر سیاست اجتماعی

کانون کتاب **مسائل اجتماعی** نه تنها مسائل اجتماعی بلکه «راه‌حل‌ها» نیز هست. از این رو بخش عمده‌ای از هر فصل به سیاست اجتماعی اختصاص دارد. از این گذشته قسمت «خط‌مشی سیاسی» که در انتهای هر فصل می‌آید، ارزیابی انتقادی رویکردهای سیاسی لیبرال، رادیکال و محافظه‌کار است. در یازده خانه «سیاست اجتماعی» دیدگاه‌های گوناگون در باره بسیاری از مسائل و مناقشات مهم روز ارائه می‌شود.

تأکید ملی و جهانی

محور کتاب **مسائل اجتماعی**، موضوعات ملی است اما جامعه‌مان را در بستر جهانی مطرح می‌کند. دلیل تمرکز ملی این است که اکثر اساتید دانشگاه‌های ما مایل‌اند، جامعه آمریکا را محور درس مسائل اجتماعی قرار دهند. دلیل این که جامعه را در بستر جهانی مطرح می‌کنم این است که نگاه جهانی ما را با شیوه‌های دیگر تعریف مسائل و راه‌حل‌ها آشنا می‌کند. به عنوان مثال اکثر کشورهای پردرآمد، فقر را مسئله مهم‌تری می‌دانند تا کشور ما آمریکا؛ یا ملت‌های دیگر تأکید بیشتری بر سیاست‌های دولت برای کاهش نابرابری اقتصادی دارند. یا در آمریکا روسپیان دستگیر می‌شوند ولی در سوئد «مشتریان». مقایسه بین کشورها برانگیزنده پرسش در باره علت این تفاوت‌هاست و دانشجویان را به تأمل و امی دارد که چگونه وضع یا سیاستی که مردم ما بدیهی می‌انگارند، برای مردمان نقاط دیگر جهان تعریفی بس متفاوت دارد.

دلیل دیگر تأکید بر وجهه جهانی این است که بسیاری از موضوعات بعد جهانی دارند. افزایش جمعیت، گرسنگی، وضع محیط زیست طبیعی، جنگ و تروریسم موضوعاتی هستند که باید در گستره جهانی مورد مطالعه قرار گیرند و مستلزم اقدامات و واکنش‌های جهانی‌اند. خوانندگان در هر فصل این کتاب نه تنها اطلاعاتی در مورد آمریکا کسب می‌کنند بلکه اطلاعاتی هم در مورد کشورهای دیگر به دست می‌آورند. وانگهی برای ارائه مطالب بیشتر در باره بقیه جهان به دانشجویان، همه فصل‌ها شامل خانه «مسائل اجتماعی در گستره جهانی»، نقشه‌های جهانی «دنیا گوناگون» و جداول «ابعاد تفاوت» است که مقایسه آمریکا با

کشورهای دیگر است.

نقشه‌های ملی و جهانی

کتاب **مسائل اجتماعی** شامل ۳۲ نقشه جامعه‌شناسی منتخب است که اطلاعات مهمی در اختیار دانشجویان قرار می‌دهد. ۱۷ نقشه «ملت گوناگون» نشان‌دهنده تنوع و کثرت ایالت‌های آمریکا از لحاظ میزان فقر است و توزیع جغرافیایی آفریقایی تبارها، آسیایی تبارها، اسپانیایی تبارها و میزان محکومان به اعدام، قانون سلاح پوشیده، مصرف سیگار، بی‌علاقگی به رأی دادن، بارداری نوجوانان، خطر جرائم خشونت‌آمیز، طلاق و کیفیت هوا، ضبط خانه‌ها و سایر موضوعات مهم هم نشان داده شده است. از این گذشته پانزده نقشه جهانی «دنیای گوناگون» نشان‌دهنده تنوع دنیا در زمینه اعدام، امید به زندگی، مرگ و میر اطفال، استفاده از اینترنت، بی‌سوادی، مصرف انرژی، رشد جمعیت، توسعه اقتصادی، درگیری‌های نظامی و موضوعات دیگر است.

خانه‌های برجسته‌سازی مضامین

کتاب **مسائل اجتماعی** پنجاه خانه یا تقریباً سه خانه در هر فصل دارد که هدفش برجسته کردن مضامین عمده کتاب است. خانه‌های «تفکر انتقادی» به دانشجویان کمک می‌کند خودشان استدلال کنند و صاحب نظر شوند. همچنین خانه‌های «سیاست اجتماعی» بر قوانین مناقشه‌برانگیز و سیاست‌های عمومی از دیدگاه‌های مختلف تکیه می‌کند. خانه‌های «حکایت شخصی» هم توصیف موضوعات اجتماعی بر حسب تجربه شخصی افراد است. خانه‌های «گوناگونی: نژاد و طبقه و جنسیت» برجسته کردن ابعاد قشربندی اجتماعی در مسائل گوناگون را در نظر دارد. علاوه بر این خانه‌های «مسائل اجتماعی در گستره جهانی» مقایسه‌های بین‌المللی است. وانگهی هر فصل شامل خانه «لحظه سرنوشت‌ساز» بوده که حکایت مردم و وقایعی است که طرز فکر ما را در مورد موضوعات اجتماعی دگرگون ساخته‌اند.

استقبال از کثرت و تنوع اجتماعی

این کتاب با عکس‌ها، نقشه‌ها، خانه‌ها و موضوعات گوناگون بازتاب تنوع و کثرت اجتماعی آمریکا و دنیاست. مؤلف کوشیده صدای همه مردم از زن و مرد گرفته تا پیر و جوان و آفریقایی تبار، آسیای تبار، لاتینی تبار، عرب تبار و میراث اروپایی و هم دیدگاه‌های گوناگون را منعکس کند. وانگهی در این کتاب ضمن اذعان به این که برخی از اقشار بیش از اقشار دیگر

دستخوش چالش‌اند، تلاش شده از «مسئله» به شمار آوردن اقلیت‌ها پرهیز شود.

ارتقای یادگیری

کتاب **مسائل اجتماعی** ویژگی‌هایی دارد که علاقه دانشجویان را برمی‌انگیزد و آنها را به یادگیری ترغیب می‌کند. خانه «طرح مسئله» در آغاز هر فصل، نشان‌دهنده سه واقعیت در باره موضوع مورد بحث، همراه با پرسش و عکس است. هر فصل با قطعه‌ای توصیفی آغاز می‌شود که مبین وضعیتی در دنیای واقعی است که توجه‌برانگیز و نمایانگر مضمون اصلی آن فصل است. خانه‌های هر فصل (به جز خانه «لحظه سرنوشت‌ساز») شامل پرسش و تمرین‌اند. در انتهای هر فصل نیز چند خانه مهم آمده است. خانه «خلاصه فصل» استدلال اصلی آن فصل را برجسته می‌کند و به دانشجویان کمک می‌کند که مطالب فصل را مرور کنند. این خلاصه فصل با فهرست مفاهیم کلیدی و تعریف دقیق آن همراه است (فهرست کامل این مفاهیم در انتهای کتاب در «فرهنگنامه» آمده است). در انتهای کتاب هم برای هر فصل ده پرسش چهارجوابی و دو پرسش تشریحی ارائه شده است.

تحقیقات تازه و آخرین

هر ویراست جدید این کتاب نویدبخش ارائه آخرین ارقام و آمار است. برای نشان دادن مفاهیم اصلی کتاب، به رخدادهای جدید که برای دانشجویان آشنا بوده، اشاره شده است. آمارها همه از آخرین اطلاعات موجود برگرفته و حاصل جستجوی مجلات علمی، مطبوعات عمومی و همچنین گزارشات دولتی و وب سایت‌هاست که تضمین می‌کند این کتاب تا آخرین مرزهای علمی و سیاسی می‌رود.

زبان کتاب

کتاب **مسائل اجتماعی**، خود را متعهد به بازنمایی تنوع و کثرت اجتماعی آمریکا و جهان و استعمال مسئولانه و پرتأمل زبان می‌داند. در اکثر موارد واژه آفریقایی تبار را به رنگین‌پوست یا سیاه‌پوست ترجیح داده‌ام و از واژه لاتینی تبار و اسپانیای تبار برای مردم اسپانیایی‌نسب استفاده می‌کنم. اکثر جداول و ارقام در اکثر کتاب با کلمه اسپانیایی تبار آمده است چون اصطلاحی است که اداره آمار آمریکا در مورد آمار جمعیت به کار می‌برد. با این همه دانشجویان باید بدانند که خیلی از افراد خود را با این اصطلاحات وصف نمی‌کنند؛ گو این که واژه اسپانیایی تبار کاربرد گسترده‌ای در کشور دارد. بسیاری از کسانی که اصل و نسب اسپانیایی

دارند خود را بیشتر به یک ملت منتسب می‌کنند؛ مثلاً آرژانتینی یا مکزیکی یا سایر کشورهای آمریکای جنوبی یا آمریکای مرکزی یا اسپانیا و پرتغال در اروپا.

همین موضوع در مورد آفریقایی تبارها و آسیایی تبارها صدق می‌کند. گو این که این دو اصطلاح واژه مخفف مفیدی در جامعه‌شناسی است اکثر مردم آسیایی تبار خود را منتسب به کشوری خاص می‌دانند مثلاً ژاپن یا تایوان یا فیلیپین یا ویتنام و بیشتر عرب تبارها هم خود را منتسب به یک ملت خاص می‌دانند مثل لیبی یا لبنان یا سوریه.

در این کتاب واژه بومیان آمریکا برای همه ساکنان آمریکا به کار می‌رود که نیاکانشان قبل از آمدن اروپاییان در آمریکا زندگی می‌کردند (از جمله ساکنان جزایر هائیتی). با این همه در اینجا هم اکثر افراد خود را به مکان تاریخی خاصی نسبت می‌دهند مثلاً چروکی یا هاپی یا زونی.

وقتی می‌آموزیم جهانی بیندیشیم زبان را نیز با دقت بیشتری به کار می‌بریم. در اینجا نیز واژه آمریکا را صرفاً به معنی کشور ایالات متحده آمریکا به کار می‌بریم ورنه پیدا است که آمریکا به طور اعم یک قاره است. در ویراست چهارم کتاب **مسائل اجتماعی** همه آمار و ارقام نمودارها و شکل‌ها برگرفته از سرشماری ۲۰۱۰ کشور است.

سخن آخر

کتاب **مسائل اجتماعی** با این امید نوشته شده که برانگیزنده روح اجتماع و شور و شوقی باشد که در درون همه ما وجود دارد. ما عموماً آدم‌های صاحب امتیاز هستیم. بزرگترین خطر امتیاز این است که فرد نسبت به انسان‌های پایین‌تر از خودش احساس دوری کند و گویی رنج دیگران ربطی به ما ندارد. همه ما اعضای یک اجتماع واحد هستیم، درست همان طور که همه تلاش می‌کنیم به چیزی که عده‌ای خدا می‌دانند و عده‌ای عدالت، برسیم. به هر روی لطمه خوردن هر یک از ما تضعیف همه ماست. همین‌طور هر فکر و عملی که دیگری را تعالی می‌بخشد، مایه تعالی ما هم هست. جان دون کشیش و شاعر انگلیسی (۱۵۷۳-۱۶۳۱) این فکر را به نحو زیبایی بیان می‌کند:

هیچ آدمی جزیره‌ای جدا نیست. هیچ آدمی تنها خودش نیست.

هر آدمی ...

مرگ هر آدمی مرا تحلیل می‌برد.

چه من پاره‌ای از تن بشرم

پس فرقی نیست که زنگ‌ها برای که به صدا در می‌آید.

هر زنگی ناقوس مرگ من و تو است.

درس مسائل اجتماعی دعوتی است برای شرکت در تلاش برای بهبود جامعه که آغاز آن اذعان به این امر است که ما همه چه در کشور خودمان و چه در جهان به هم وصل‌ایم. وقتی به دیگران می‌اندیشیم خودمان را می‌بینیم و باید یاد بگیریم وقتی به خودمان می‌اندیشیم دیگران را به حساب بیاوریم. آرزوی من این است که این کتاب با تشویق خواننده به تأمل در باره این پیوند با دیگران، ثمربخش باشد و در مردم روح خدمت بدمد. خدمت به دیگران مهمترین و ارزنده‌ترین کار برای انسان است. خدمت راهی است که هر کس و همگان می‌توانند در پیش بگیرند. مارتین لوتر کینگ در یکی از سخنرانی‌های اش در ۱۹۶۸ این مطلب را چنین بیان می‌کند:

همه می‌توانند بزرگ باشند چون همه می‌توانند خدمت کنند. برای خدمت کردن لازم نیست که مدرک دانشگاهی داشته باشید. برای خدمت کردن لازم نیست که ذهن و زبان‌تان با خدمت کردن موافقت کند. برای خدمت کردن لازم نیست که افلاطون و ارسطو را بشناسید. برای خدمت کردن لازم نیست که نظریه نسبیته اینشتین را بدانید. برای خدمت کردن لازم نیست که با دومین نظریه ترمودینامیک فیزیک آشنا باشید. فقط به قلبی رئوف و روحی مملو از عشق نیاز دارید تا بتوانید خدمتکار بزرگی باشید.

به امید این که همه بتوانیم در جهان تأثیرگذار باشیم